

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 294/09-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. októbra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť V. S., T., zastúpeného advokátom JUDr. M. Z., B., pre namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 26 C 9/05 a Krajského súdu v Trnave v rámci bližšie neoznačeného odvolacieho konania a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť V. S. o d m i e t a ako podanú oneskorene.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. septembra 2009 doručená sťažnosť V. S. (ďalej len „sťažovateľ“) pre namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6

ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 26 C 9/05 a Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v rámci bližšie neoznačeného odvolacieho konania.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti okrem iného uvádza:

«Okresnému súdu v Trnave som predložil dňa 1. 02. 2005 návrh žaloby o náhradu mzdy.

Podaním súdu 07. 02. 2005 som navrhol rozšírenie podaného návrhu žaloby o náhradu mzdy o preskúmanie právoplatnosti Dohody o zmene pracovnej zmluvy /§ 36 ZP/ zo dňa 1. 1. 1982.

Okresný súd v Trnave uznesením zo dňa 11. 02. 2005 pripustil zmenu podaného návrhu žaloby o náhradu mzdy sp. zn. : 26 C 9/05-61.

Z toho dôvodu, že súd v horeuvedenej veci nekonal podal som doručené osobne 13. 12. 2005 na súd, do rúk predsedu súdu sťažnosť na zbytočné súdne prietahy v konaní na Okresnom súde v Trnave, čísla konania: 26 C/9/2005 a č. k.: 13 C 11/93.

Listom OS v Trnave č. Spr 2577/5 20 dňa 3. 1. 2006 mi na moju sťažnosť odpovedala podpredsedníčka Okresného súdu v Trnave JUDr. K. H., ktorá zároveň nespravodlivo rozhodla vo veci 13 C 11/93 aj ktorej sa táto sťažnosť týkala.

Tu je preukázaná nesprávnosť postupu Okresného súdu v Trnave, keď vybavuje sťažnosť predsedkyňa senátu JUDr. K. H., proti ktorej sťažnosť bola podaná, čo je zároveň okrem iného aj porušovanie zásad dôstojnosti súdneho konania.

Na základe uvedeného som podaním na Krajský súd v Trnave sp. zn.: 9 Co/334/?005 chcel spojiť v záujme hospodárnosti konania svoj návrh podaním zo dňa 8. 6. 2006, v ktorom som navrhol súdu, aby konanie vo veci 11 C 11/93 na Okresnom súde v Trnave, ktoré sa nachádza na odvolacom konaní na Krajskom súde v Trnave pod sp. zn.: 9 Co/334/2005 spojil v záujme hospodárnosti konania na spoločné konanie vo veci, ktorá je vedená na Okresnom súde v Trnave pod sp. zn.: 26 C 9/2005. V tejto veci Krajský súd v Trnave nerozhodol.

Podaním na Okresný súd v Trnave do rúk predsedu súdu zo dňa 9. 3. 2006 som uskutočnil „Urgenciu vybavenia sťažnosti na zbytočné súdne prietahy a neefektívne

konanie vo veci sp. zn.: 26 C/9/2005“, na ktorú som do dnešného dňa neobdržal žiadnu odpoveď.

Dňa 02. 02. 2007 som znova uskutočnil urgenciu vybavenia sťažnosti na zbytočné súdne preťahy a neefektívne konanie vo veci sp. zn.: 26 C/9/2005 doručenej súdu 9. 8. 2006.

Dňa 28. 03. 2007 mi bolo doručené uznesenie súdu zo dňa 15. 11. 2006, na ktoré som podal odvolanie zo dňa 29. 03. 2007 osobne podané súdu 30. 03. 2007.

Dňa 23. 4. 2007 som podal do rúk predsedu Krajského súdu v Trnave Sťažnosť na nevybavovanie sťažností podávaných do rúk predsedu Okresného súdu v Trnave zo dňa 9. 8. 2006 a 2. 2. 2007, na neefektívne konanie a zbytočné súdne preťahy vo veci 26 C/9/2005, so žiadosťou o zabezpečenie spravodlivého konania vo veci.

Predsedníčka Krajského súdu v Trnave mi na horeuvedenú sťažnosť dala „Odpoveď“ listom zo dňa 22. 5. 2007 číslo: Spr. 251/07.

Podpredseda Okresného súdu v Trnave listom zo dňa 04. 01. 2003 zn.: Spr. 2577/05 mi poslal „Upovedomenie o postúpení spisu Spr.“...

Na základe skutočností uvedených v časti I. tejto sťažnosti je nesporné, že Okresný súd v Trnave a taktiež Krajský súd v Trnave svojim postupom vo veci vedenej pod sp. zn.: 26 C/9/2005 porušili základné právo upravené v čl. 48 ods. 2 ústavy a ľudské právo upravené v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Predmet namietaného konania nie je ani právne ani fakticky tak zložitý, aby objektívne podmieňoval dlhšiu dobu na prípravu efektívneho a spravodlivého rozhodnutia vo veci samej s prihliadnutím aj na tú skutočnosť, že sa jedná o pracovnoprávny spor.

Ako účastník konania som včas reagoval na všetky požiadavky súdu, podľa vývoja konania na súde som písomne zdôrazňoval súdu dodržiavanie súdom príslušných platných právnych ustanovení.

Svojim postupom som vytvoril všetky podmienky na včasné a spravodlivé rozhodnutie súdu, o čom do dnešného dňa nie je súdom spravodlivo rozhodnuté aj keď od podania na súd uplynula lehota štyri roky a sedem mesiacov.

Skutočnosť, že Okresný súd v Trnave a následne Krajský súd v Trnave doteraz právoplatne nerozhodol vyvoláva u mňa dlhodobý stav právnej neistoty, nútené poberanie nízkeho starobného dôchodku, čo značne zhoršuje moju životnú úroveň ako osoby zdravotne

ťažko postihnutej s potrebou doprovodu sprievodcom /dôkaz preukaz ZŤPS č.: 056606 vydal OÚ v T. OSV ÚTČ/, aj napriek využitiu všetkých dostupných právnych prostriedkov nápravy tento neželateľný stav nápravy naďalej trvá.

Napriek tomu, že zabezpečenie pomoci je v rukách štátu - súdu v Trnave, ten bez primeraných dôvodov nekoná, resp. nekoná primerane svojim možnostiam a okolnostiam tohoto prípadu, keď koná, tak koná neefektívne a tak spôsobuje pretrvávanie protiprávneho stavu.»

V nadväznosti na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vydal tento nález:

„1. Okresný súd v Trnave a následne aj Krajský súd v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn.: 26 C 9/05 porušili základné právo V. S. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho právo na prerokovanie veci súdom v primeranej lehote a spravodlivo podľa čl. 6 ods. 1. Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Okresnému súdu v Trnave a Krajskému súdu v Trnave prikazuje , aby v konaní pod sp. zn.: 26 C 9/05 spravodlivo konali, bez zbytočných prieťahov.

3. V. S. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 20.000.- eur, ktoré mu je Okresný súd v Trnave povinný zaplatiť do jedného mesiaca od právoplatnosti tohoto nálezu.

4. Okresný súd v Trnave je povinný zaplatiť náhradu trov konania právneho zastupovania a náhradu všetkých trov konania, ktoré sťažovateľ predloží najneskôr do troch dní po rozhodnutí ústavného súdu a to všetko do jedného mesiaca od nadobudnutia právoplatnosti tohoto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľa prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 citovaného zákona.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ v petite namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 26 C 9/05 a krajského súdu v rámci bližšie neoznačeného odvolacieho konania.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

1. Z obsahu sťažnosti, jej príloh, dopytu na okresnom súde, ako aj zo spisu v konaní pred ústavným súdom vedenom pod sp. zn. III. ÚS 372/06 ústavný súd zistil tieto skutočnosti:

Sťažovateľ 1. februára 2005 podal okresnému súdu návrh, ktorým sa domáhal náhrady mzdy proti spoločnosti Z., a. s., H., ktorý okresný súd zaevidoval pod sp. zn. 26 C 9/2005.

Dňa 7. februára 2005 sa sťažovateľ domáhal rozšírenia návrhu aj o určenie platnosti pracovnej zmluvy.

Okresný súd uznesením z 11. februára 2005 pripustil zmenu návrhu.

Dňa 17. februára 2005 okresný súd zaslal návrh na začatie konania na vyjadrenie odporcovi, ktorý 7. marca 2005 doručil okresnému súdu svoje vyjadrenie.

Dňa 13. decembra 2005 sťažovateľ žiadal spojenie vecí vedených pod sp. zn. 26 C 9/05 a sp. zn. 13 C 11/98 na spoločné konanie.

Dňa 14. decembra 2005 zákonný sudca vydal pokyn na pripojenie spisu v inej veci vedenej pod sp. zn. 13 C 11/98 (táto vec sa nachádzala v odvolacom konaní).

Dňa 30. septembra 2005 sťažovateľ listom (k sp. zn. 13 C 11/98) opätovne žiadal spojenie vecí, ktoré spolu súvisia.

Dňa 13. decembra 2005 sťažovateľ podal predsedovi okresného súdu sťažnosť na prietahy v jeho veciach.

Listom sp. zn. Spr 2577/05 z 3. januára 2006 sťažovateľovi odpovedala podpredsedníčka okresného súdu, ktorá uviedla, že sťažnosť považuje za nedôvodnú.

Dňa 8. júna 2006 sa sťažovateľ listom adresovaným krajskému súdu k sp. zn. 9 Co 334/05 domáhal rozhodnutia vo veci a rozhodnutia o spojení vecí.

Dňa 9. augusta 2006 sťažovateľ opätovne urgoval skončenie veci vedenej okresným súdom.

Okresný súd uznesením z 15. novembra 2006 konanie vo veci zastavil.

Sťažovateľ 30. marca 2007 podal odvolanie proti uzneseniu okresného súdu o zastavení konania a spis bol 3. mája 2007 doručený krajskému súdu na rozhodnutie o podanom odvolaní.

Krajský súd 28. septembra 2007 napadnuté uznesenie okresného súdu zrušil a spis vrátil okresnému súdu 19. októbra 2007 na ďalšie konanie.

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľom uvedená sp. zn. 26 C 9/05 sa týka konania vedeného pred okresným súdom. Sťažovateľ neuviedol spisovú značku konania vedeného pred krajským súdom.

2. Podľa zákona č. 511/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky od 1. januára 2008 došlo k reorganizácii okresných súdov a zmene miestnej príslušnosti súdu na prerokovanie a rozhodnutie vecí na novozriadený Okresný súd Piešťany, ktorý zaevidoval spis pod sp. zn. 5 C/28/2008.

Od 1. januára 2008 už teda nemohlo dochádzať zo strany okresného súdu ani krajského súdu k porušovaniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie vecí v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože vo veci samej už nekonali.

Z uvedeného vyplýva záver, že sťažnosť bola podaná oneskorene.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu jednou zo zákonných podmienok na prijatie sťažnosti podľa čl. 127 ústavy na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, pričom zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 75/04). Inými slovami, ak pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd zistí, že už uplynula lehota ustanovená v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, nemôže sa už z tohto dôvodu na základe sťažnosti podanej podľa čl. 127 ústavy zaoberať opodstatnenosťou námietok o porušení základného práva zaručeného v ústave alebo v príslušnej medzinárodnej zmluve o ľudských právach a základných slobodách (*mutatis mutandis* I. ÚS 110/03).

Ústavný súd už judikoval, že v kontexte citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde porušenie základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je v zásade „iným zásahom“ pre počítanie lehoty na včasnosť podania sťažnosti (I. ÚS 161/02, I. ÚS 6/03).

Na základe uvedeného sa lehota dvoch mesiacov na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ústavy, ktorou sa namieta porušenie základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o porušení tohto základného práva dozvedieť. Začiatok zákonnej

lehoty je teda v prípade tohto práva vymedzený subjektívne podľa možnosti sťažovateľa dozvedieť sa o jeho porušení. Posúdenie tejto „možnosti“ je vždy individuálne vzhľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu. Ústavný súd pritom prihliada tak na účel tohto základného práva, ako aj na účel predmetnej zákonnej lehoty.

3. Predmetná sťažnosť z 20. septembra 2009 bola ústavnému súdu doručená 23. septembra 2009, teda v čase, keď vo veci už okresný súd a ani krajský súd nekonal. Od 1. januára 2008 konal vo veci samej Okresný súd Piešťany, proti ktorému však sťažnosť nesmeruje.

Ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde) vzhľadom na už uvedené nemohol zmeniť samotný petit, ktorým disponoval sťažovateľ, a ústavný prieskum vzťahnúť aj na Okresný súd Piešťany, ktorého za porušovateľa označených práv sťažovateľ v sťažnosti (jej petite) neoznačil. Sťažovateľ bol kvalifikovane zastúpený advokátom. Ústavný súd preto mohol pri predbežnom prerokovaní posúdiť sťažovateľom označené porušenie práv iba vo vzťahu k tým porušovateľom, ktorých označil v sťažnosti, teda vo vzťahu k okresnému súdu a krajskému súdu.

Vzhľadom na to, že krajský súd o odvolaní sťažovateľa rozhodol 28. septembra 2007 a spis vrátil okresnému súdu 19. októbra 2007 na ďalšie konanie, nemohlo už dochádzať k žiadnemu porušovaniu základného práva sťažovateľa v konaní pred krajským súdom. Okrem toho sťažovateľ neoznačil spisovú značku konania krajského súdu, pod ktorou je vec vedená, ale uviedol len spisovú značku okresného súdu 26 C 9/2005 pre okresný súd i krajský súd.

4. Pokiaľ sťažovateľ poukazuje na tú skutočnosť, že krajský súd nerozhodol o jeho návrhu z 8. júna 2006 na spojenie vecí na spoločné konanie ani nevybavil sťažnosť, ústavný súd nie je kompetentný preskúmať v tomto smere postup všeobecných súdov. V súvislosti s možnosťou spojenia vecí na spoločné konanie ide o rozhodovanie v súlade s § 112 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, ktorým sa nerozhoduje o právach a povinnostiach účastníkov sporu vo veci samej, ale ide o procesné uznesenie upravujúce vedenie konania,

ktorého v okolnostiach danej veci vydanie alebo nevydanie je v úplnej kompetencii konajúceho súdu. Ústavný súd sa nenachádza v sústave všeobecných súdov, neposudzuje výklad jednoduchého práva ani zákonnosť a optimálnosť postupu okresného súdu, a nie je ani nadriadeným súdom krajskému súdu.

5. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. októbra 2009